

I. ПЕРЕТВОРЕННЯ ТА РІВНЯННЯ

A. Формули скороченого множення

$$1. (a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2$$

$$2. (a+b)(a-b) = a^2 - b^2$$

$$3. a^3 \pm b^3 = (a \pm b)(a^2 \mp ab + b^2)$$

$$4. (a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3$$

B. Степені та корені

$$5. a^k \cdot a^n = a^{k+n}$$

$$6. a^k : a^n = a^{k-n}$$

$$7. a^0 = 1, a \neq 0$$

$$8. (a^k)^n = a^{kn}$$

$$9. (ab)^n = a^n b^n$$

$$10. a^{-n} = \frac{1}{a^n}; a \neq 0$$

$$11. \left(\frac{a}{b}\right)^n = \left(\frac{b}{a}\right)^n, a \neq 0, b \neq 0$$

$$12. \sqrt[n]{a^k} = a^{\frac{k}{n}}, a > 0$$

$$13. \sqrt[n]{\sqrt[k]{a}} = \sqrt[nk]{a}$$

$$14. \sqrt[nk]{a^{mk}} = \sqrt[n]{a^m}$$

$$15. \sqrt{x^2} = |x|$$

B. Лінійні рівняння $ax=b$

Якщо $a \neq 0$, то $x = \frac{b}{a}$; якщо $a=b=0$, то x — будь-яке число;

якщо $a=0$, а $b \neq 0$, то розв'язків немає ($\emptyset$).

Г. Квадратні рівняння $ax^2 + bx + c = 0, a \neq 0$

$$x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{D}}{2a}, \text{ де } D = b^2 - 4ac$$

1) Якщо $D > 0$ — 2 розв'язки

2) Якщо $D = 0$ — 1 розв'язок

$$\left(x = -\frac{b}{2a} \right)$$

3) Якщо $D < 0$ — розв'язків немає

D	$y = ax^2 + bx + c$	
	$a > 0$	$a < 0$
1) $D > 0$		
2) $D = 0$		
3) $D < 0$		

II. ПРОГРЕСІЙ

Формули	A. Арифметична прогресія $a_1, a_2, \dots, a_n$	Б. Геометрична прогресія $b_1, b_2, \dots, b_n, q \neq 0$
Формула n -го члена прогресії	1. $a_n = a_1 + d(n-1)$	1. $b_n = b_1 \cdot q^{n-1}$
Характеристична властивість прогресії	2. $a_k = \frac{a_{k-1} + a_{k+1}}{2}$	2. $b_k = \pm \sqrt{b_{k-1} \cdot b_{k+1}}$
Сума n перших членів прогресії	3. $S_n = \frac{a_1 + a_n}{2} \cdot n$, або 4. $S_n = \frac{2a_1 + d(n-1)}{2} \cdot n$	3. $S_n = \frac{b_1 - b_n q}{1-q}$, або 4. $S_n = \frac{b_1 (1 - q^n)}{1-q}$
Сума нескінченної спадної геометричної прогресії		5. $S = \frac{b_1}{1-q}$

B. Координати

1. Нехай дано точки $A(x_1; y_1; z_1)$ і $B(x_2; y_2; z_2)$, тоді середина

$$\text{відрізка } AB — \text{ точка } O\left(\frac{x_1 + x_2}{2}; \frac{y_1 + y_2}{2}; \frac{z_1 + z_2}{2}\right)$$

2. Нехай дано точки $A(x_1; y_1; z_1)$ і $B(x_2; y_2; z_2)$, тоді довжина

$$\text{відрізка } AB = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2 + (z_2 - z_1)^2}$$

3. Точки, симетричні точці $A(x; y; z)$: відносно площини xOy — $A_1(x; y; -z)$; відносно початку координат — $A_2(-x; -y; -z)$

4. Рівняння кола: $(x-a)^2 + (y-b)^2 = R^2$, де $a \geq 0, b \geq 0$

5. Рівняння сфери: $(x-a)^2 + (y-b)^2 + (z-c)^2 = R^2$,
де $a \geq 0, b \geq 0, c \geq 0$

III. ГРАФІКИ

<p>1. $y = kx + b$</p> <p>a) $k > 0$ $b > 0$</p>	<p>2. $y = kx + b$</p> <p>a) $k > 0$ $b > 0$</p>	<p>3. $y = kx + b$</p> <p>a) $a > 1$</p>	<p>4. $y = \log_a x$</p> <p>b) $0 < a < 1$</p>
<p>5. $y = b$</p> <p>$k = 0$ $b > 0$</p>	<p>6. $y = x^3$</p>	<p>7. $y = x$</p>	
<p>8. $x = a$</p> <p>$a > 0$</p>	<p>9. $y = \sin x$</p>	<p>10. $y = \cos x$</p>	
<p>11. $y = \frac{k}{x}$,</p> <p>$k > 0$</p>	<p>12. $(x-a)^2 + (y-b)^2 = R^2$</p> <p>$a > 0,$ $b > 0$</p>		

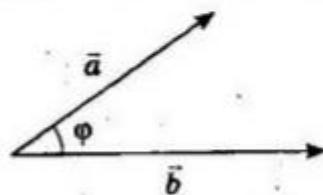
IV. ВЕКТОРИ

1. Нехай задано точки $A(a_1; a_2)$ і $B(b_1; b_2)$,
тоді $\overrightarrow{AB}(b_1 - a_1; b_2 - a_2)$
2. Нехай задано точки $A(a_1; a_2)$ і $B(b_1; b_2)$,
тоді довжина вектора $\overrightarrow{AB}$: $|\overrightarrow{AB}| = \sqrt{(b_1 - a_1)^2 + (b_2 - a_2)^2}$
3. Вектори $\vec{a}(a_1; a_2)$ і $\vec{b}(b_1; b_2)$ колінеарні тоді й тільки тоді, коли
 $\frac{a_1}{b_1} = \frac{a_2}{b_2} = \lambda$, якщо $b_1 \neq 0, b_2 \neq 0$
4. $\vec{a}(a_1; a_2) = \vec{b}(b_1; b_2)$ тоді й тільки тоді, коли $a_1 = b_1; a_2 = b_2$
5. $\vec{a}(a_1; a_2) \pm \vec{b}(b_1; b_2) = (\overline{a_1 \pm b_1}; \overline{a_2 \pm b_2})$
6. $\vec{a}(a_1; a_2) = a_1 \vec{e}_1 + a_2 \vec{e}_2$, где $\vec{e}_1$ і $\vec{e}_2$ — одиничні, взаємно
перпендикулярні вектори (орті)

Скалярний добуток векторів

7. $\vec{a} \cdot \vec{b} = a_1 b_1 + a_2 b_2$ Із формул 7, 8 випливають
або

8. $\vec{a} \cdot \vec{b} = |\vec{a}| \cdot |\vec{b}| \cos \varphi$,   9. $\cos \varphi = \frac{a_1 b_1 + a_2 b_2}{|\vec{a}| \cdot |\vec{b}|}$
де φ — кут між векторами

10. $\vec{a} \cdot \vec{a} = |\vec{a}| \cdot |\vec{a}| \cos 0^\circ = a^2$

11. $(\vec{a} \perp \vec{b}) \Leftrightarrow (|\vec{a}| \cdot |\vec{b}| \cos 90^\circ = 0)$

Аналогічно для тривимірного простору

V. ОСНОВНІ ФОРМУЛИ ТРИГОНОМЕТРІЇ

A. 1. $\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$

2. $\operatorname{tg}^2 \alpha + 1 = \frac{1}{\cos^2 \alpha}, \alpha \neq \frac{\pi}{2} + \pi k, k \in \mathbb{Z}$

3. $\operatorname{ctg}^2 \alpha + 1 = \frac{1}{\sin^2 \alpha}, \alpha \neq \pi n, n \in \mathbb{Z}$

4. $\operatorname{tg} \alpha \cdot \operatorname{ctg} \alpha = 1, \alpha \neq \frac{\pi k}{2}, k \in \mathbb{Z}$

B. 1. $\sin(\alpha \pm \beta) = \sin \alpha \cos \beta \pm \cos \alpha \sin \beta$

2. $\cos(\alpha \pm \beta) = \cos \alpha \cos \beta \mp \sin \alpha \sin \beta$

3. $\operatorname{tg}(\alpha \pm \beta) = \frac{\operatorname{tg} \alpha \pm \operatorname{tg} \beta}{1 \mp \operatorname{tg} \alpha \operatorname{tg} \beta}$

B. 1. $\sin 2\alpha = 2 \sin \alpha \cos \alpha = \frac{2 \operatorname{tg} \alpha}{1 + \operatorname{tg}^2 \alpha}$

2. $\cos 2\alpha = \cos^2 \alpha - \sin^2 \alpha = 1 - 2 \sin^2 \alpha = 2 \cos^2 \alpha - 1 = \frac{1 - \operatorname{tg}^2 \alpha}{1 + \operatorname{tg}^2 \alpha}$

3. $\operatorname{tg} 2\alpha = \frac{2 \operatorname{tg} \alpha}{1 - \operatorname{tg}^2 \alpha}$

Г. 1. $\sin^2 \alpha = \frac{1 - \cos 2\alpha}{2}$

2. $\cos^2 \alpha = \frac{1 + \cos 2\alpha}{2}$

3. $\operatorname{tg} \alpha = \frac{\sin 2\alpha}{1 + \cos 2\alpha} = \frac{1 - \cos 2\alpha}{\sin 2\alpha}$

Д. 1. $\sin \alpha \pm \sin \beta = 2 \sin \frac{\alpha \pm \beta}{2} \cos \frac{\alpha \mp \beta}{2}$

2. $\cos \alpha + \cos \beta = 2 \cos \frac{\alpha + \beta}{2} \cos \frac{\alpha - \beta}{2}$

3. $\cos \alpha - \cos \beta = -2 \sin \frac{\alpha + \beta}{2} \sin \frac{\alpha - \beta}{2}$

Е. 1. $\sin \alpha \sin \beta = \frac{1}{2} (\cos(\alpha - \beta) - \cos(\alpha + \beta))$

2. $\cos \alpha \cos \beta = \frac{1}{2} (\cos(\alpha - \beta) + \cos(\alpha + \beta))$

3. $\sin \alpha \cos \beta = \frac{1}{2} (\sin(\alpha - \beta) + \sin(\alpha + \beta))$

VI. РОЗВ'ЯЗАННЯ ТРИГОНОМЕТРИЧНИХ РІВНЯНЬ

1. Значення арксинуса й арккосинуса деяких чисел

a	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{\sqrt{2}}$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	1	-1	$-\frac{\sqrt{3}}{2}$	$-\frac{\sqrt{2}}{2}$	$-\frac{1}{2}$
$\arcsin a$	0	$\frac{\pi}{6}$	$\frac{\pi}{4}$	$\frac{\pi}{3}$	$\frac{\pi}{2}$	$-\frac{\pi}{2}$	$-\frac{\pi}{3}$	$-\frac{\pi}{4}$	$-\frac{\pi}{6}$
$\arccos a$	$\frac{\pi}{2}$	$\frac{\pi}{3}$	$\frac{\pi}{4}$	$\frac{\pi}{6}$	0	π	$\frac{5\pi}{6}$	$\frac{3\pi}{4}$	$\frac{2\pi}{3}$

$$2. \arcsin a + \arccos a = \frac{\pi}{2}$$

$$3. \arcsin(-a) = -\arcsin a$$

$$4. \arccos(-a) = \pi - \arccos a$$

$-1 \leq a \leq 1$	$a=0$	$a=1$	$a=-1$
5. Розв'язання рівнянь виду $\cos x = a$			
$x = \pm \arccos a + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$	$x = \frac{\pi}{2} + \pi l, l \in \mathbb{Z}$	$x = 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$	$x = \pi + 2\pi k, k \in \mathbb{Z}$
6. Розв'язання рівнянь виду $\sin x = a$			
$x = (-1)^k \arcsin a + \pi k, k \in \mathbb{Z}$	$x = \pi l, l \in \mathbb{Z}$	$x = \frac{\pi}{2} + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$	$x = -\frac{\pi}{2} + 2\pi k, k \in \mathbb{Z}$

7. Значення арктангенса й арккотангенса деяких чисел

a	0	$\frac{1}{\sqrt{3}}$	1	$\sqrt{3}$	$-\sqrt{3}$	-1	$-\frac{1}{\sqrt{3}}$
$\arctg a$	0	$\frac{\pi}{6}$	$\frac{\pi}{4}$	$\frac{\pi}{3}$	$-\frac{\pi}{3}$	$-\frac{\pi}{4}$	$-\frac{\pi}{6}$
$\operatorname{arcctg} a$	$\frac{\pi}{2}$	$\frac{\pi}{3}$	$\frac{\pi}{4}$	$\frac{\pi}{6}$	$\frac{5\pi}{6}$	$\frac{3\pi}{4}$	$\frac{2\pi}{3}$

$$8. \operatorname{arcctg} a + \arctg a = \frac{\pi}{2}$$

$$9. \operatorname{arcctg}(-a) = \pi - \operatorname{arcctg} a$$

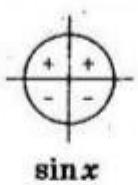
$$10. \arctg(-a) = -\arctg a$$

11. Розв'язання рівнянь виду $\operatorname{tg} x = a, a \in \mathbb{R} : x = \arctg a + \pi k, k \in \mathbb{Z}$

12. Розв'язання рівнянь виду $\operatorname{ctg} x = a, a \in \mathbb{R} : x = \operatorname{arcctg} a + \pi n, n \in \mathbb{Z}$

VII. ТРИГОНОМЕТРИЧНІ ФУНКЦІЇ

A. Знаки тригонометричних функцій

B. Правила вираження тригонометричних функцій кутів $\frac{\pi}{2}k \pm \alpha$,

$k \in \mathbb{Z}$, через тригонометричні функції кута α

При відхиленні кута α від вертикалі $\left(\frac{\pi}{2} \pm \alpha$ або $\frac{3\pi}{2} \pm \alpha\right)$ функція змінюється на кофункцію ($\sin$ на $\cos$, $\tg$ на $\ctg$ і навпаки). При відхиленні кута від горизонталі ($\pi \pm \alpha$ або $2\pi \pm \alpha$) функція не змінюється. Перед наведеною функцією ставиться знак чверті вихідної функції. *Наприклад*, $\cos(\pi \pm \alpha) = -\cos \alpha$; $\sin\left(\frac{3\pi}{2} \pm \alpha\right) = -\cos \alpha$; $\tg\left(\frac{\pi}{2} + \alpha\right) = -\ctg \alpha$; $\ctg(2\pi - \alpha) = -\ctg \alpha$.

C. Періодичність

Для функцій $y = \sin x$ і $y = \cos x$ найменший додатний період $T = 2\pi$; для функцій $y = \tg x$ і $y = \ctg x$ — $T = \pi$.

D. Парність

$$\sin(-\alpha) = -\sin \alpha, \cos(-\alpha) = \cos \alpha, \tg(-\alpha) = -\tg \alpha, \ctg(-\alpha) = -\ctg \alpha$$

E. Значення тригонометричних функцій деяких кутів

α , град	0°	30°	45°	60°	90°	120°	135°	150°	180°
α , рад	0	$\pi/6$	$\pi/4$	$\pi/3$	$\pi/2$	$2\pi/3$	$3\pi/4$	$5\pi/6$	π
$\sin \alpha$	0	$1/2$	$1/\sqrt{2}$	$\sqrt{3}/2$	1	$\sqrt{3}/2$	$1/\sqrt{2}$	$1/2$	0
$\cos \alpha$	1	$\sqrt{3}/2$	$1/\sqrt{2}$	$1/2$	0	$-1/2$	$-1/\sqrt{2}$	$-\sqrt{3}/2$	-1
$\tg \alpha$	0	$1/\sqrt{3}$	1	$\sqrt{3}$	-	$-\sqrt{3}$	-1	$-1/\sqrt{3}$	0
$\ctg \alpha$	-	$\sqrt{3}$	1	$1/\sqrt{3}$	0	$-1/\sqrt{3}$	-1	$-\sqrt{3}$	-

З ауваження . $1/\sqrt{2} = \sqrt{2}/2$; $1/\sqrt{3} = \sqrt{3}/3$

VIII. КОМБІНАТОРИКА. БІНОМ НЬЮТОНА. ТЕОРІЯ ІМОВІРНОСТЕЙ

A. Розміщення (не всі елементи, важливий порядок)	1. $A_n^k = n(n-1)\dots(n-k+1)$	2. $A_n^k = \frac{n!}{(n-k)!}$
B. Перестановки (використовуються всі елементи)	1. $P_n = n!$, $n! = 1 \cdot 2 \cdot 3 \dots \cdot n$	
C. Комбінацій (не всі елементи, порядок елементів не важливий)	1. $C_n^k = \frac{n(n-1)\dots(n-k+1)}{k!}$	2. $C_n^k = \frac{n!}{(n-k)!k!}$

Г. Властивості комбінацій

1. $C_n^k = C_n^{n-k}$
2. $C_n^k + C_n^{k+1} = C_{n+1}^{k+1}$
3. $C_n^0 + C_n^1 + \dots + C_n^n = 2^n$

Д. Біном Ньютона

$$(a+b)^n = C_n^0 a^n + C_n^1 a^{n-1} b + \dots + C_n^k a^{n-k} b^k + \dots + C_n^n b^n,$$

де $k+1$ — елемент розкладання $T_{k+1} = C_n^k a^{n-k} b^k$

Е. Імовірність події A

$P(A) = \frac{m}{n}$, де n — число всіх можливих випадків події A,
а m — число сприятливих наслідків цієї ж події A

IX. ПОХІДНІ

A. Правила диференціювання

1. $(u \pm v)' = u' \pm v'$	4. $\left(\frac{u}{v} \right)' = \frac{u'v - uv'}{v^2}$
2. $(uv)' = u'v + uv'$	5. $(uvw)' = u'vw + uv'w + uwv'$
3. $(cu)' = cu'$	6. $(f(g(x)))' = f'(g(x)) \cdot g'(x)$

7. Рівняння дотичної: $y = y(x_0) + y'(x_0)(x - x_0)$.
 $y'(x_0) = \operatorname{tg} \alpha$, де α — кут, який утворює з додатним напрямком осі Ox дотична до графіка функції $y(x)$ у точці з абсцисою x_0 .

B. Таблиця похідних

№ п/п	$y = f(x)$	$y' = f'(x)$	№ п/п	$y = f(x)$	$y' = f'(x)$
1	C	0	11	$\operatorname{ctg} x$	$-\frac{1}{\sin^2 x}$
2	x	1	12	$\arcsin x$	$\frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$
3	x^2	$2x$	13	$\arccos x$	$-\frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$
4	x^n	nx^{n-1}	14	$\operatorname{arctg} x$	$\frac{1}{1+x^2}$
5	$\sqrt{x}$	$\frac{1}{2\sqrt{x}}$	15	$\operatorname{arcctg} x$	$-\frac{1}{1+x^2}$
6	$\sqrt[n]{x^k} = x^{\frac{k}{n}}$	$\frac{k}{n} x^{\frac{k-1}{n}}$	16	e^x	e^x
7	$\frac{1}{x^k} = x^{-k}$	$-kx^{-k-1}$	17	a^x	$a^x \ln a$
8	$\sin x$	$\cos x$	18	$\ln x$	$\frac{1}{x}$
9	$\cos x$	$-\sin x$	19	$\log_a x$	$\frac{1}{x \ln a}$
10	$\operatorname{tg} x$	$\frac{1}{\cos^2 x}$	20	$ x $	$\begin{cases} 1, & \text{якщо } x > 0 \\ 0, & \text{якщо } x = 0 \\ -1, & \text{якщо } x < 0 \end{cases}$

Х. ІНТЕГРУВАННЯ

A. Таблиця первісних і невизначених інтегралів

№ п/п	$f(x)$	$F(x) = \int f(x)dx$	№ п/п	$f(x)$	$F(x) = \int f(x)dx$
1	1	$x+C$	8	$\sin x$	$-\cos x+C$
2	k	$kx+C$	9	$\cos x$	$\sin x+C$
3	x	$\frac{x^2}{2}+C$	10	$\frac{1}{\cos^2 x}$	$\operatorname{tg} x+C$
4	$x^n (n \neq -1)$	$\frac{x^{n+1}}{n+1}+C$	11	$\frac{1}{\sin^2 x}$	$-\operatorname{ctg} x+C$
5	$\frac{1}{x}$	$\ln x +C$	12	$\frac{1}{\sqrt{a^2-x^2}}$	$\arcsin \frac{x}{a}+C, a>0$
6	e^x	e^x+C	13	$\frac{1}{a^2+x^2}$	$\frac{1}{a} \operatorname{arctg} \frac{x}{a}+C, a \neq 0$
7	a^x	$\frac{a^x}{\ln a}+C$	14	$\frac{1}{a^2-x^2}$	$\frac{1}{2a} \ln \left \frac{a+x}{a-x} \right +C, a>0$

B. Правила інтегрування

1. $\int kf(x)dx = k \int f(x)dx$ 2. $\int f(kx+b)dx = \frac{1}{k} F(kx+b)+C$

3. Інтегрування частинами: $\int uv'dx = uv - \int vu'dx$

C. Визначений інтеграл

4. $\int_a^a f(x)dx = 0$ 5. $\int_a^b f(x)dx = - \int_b^a f(x)dx$

6. $\int_a^b f(x)dx = \int_a^c f(x)dx + \int_c^b f(x)dx, a < c < b$

7. $\int_{-a}^a f(x)dx = 0$, якщо $f(x)$ непарна, неперервна

8. $\int_a^b f(x)dx = F(b) - F(a)$ — формула Ньютона — Лейбніца

9. $S = \int_a^b f(x)dx$, де $f(x)$ — неперервна додатна функція — площа фігури, обмеженої лініями $y=f(x), y=0, x=a, x=b$

XI. ЛОГАРИФМИ

A. Означення

1. *Логарифмом* $\log_a b = c$ називається таке число c , що $a^c = b$, де $b > 0$, $a > 0$; $a \neq 1$.
2. *Десятковим логарифмом* називається логарифм, основа якого дорівнює 10.

$$\log_{10} b = \lg b$$

3. *Натуральним логарифмом* називається логарифм, основа якого дорівнює e .

$$\log_e b = \ln b$$

B. Властивості

$a > 0$, $a \neq 1$, $b > 0$, $c > 0$.

1. $a^{\log_a b} = b$ — основна   7. $\log_a 1 = 0$
тотожність

2. $\log_a b + \log_a c = \log_a (bc)$ 8. $\log_c b = \frac{\log_a b}{\log_a c}$

3. $n \log_a b = \log_a b^n$ 9. $\log_a b^n = \frac{n}{k} \log_a b$

4. $\log_a b - \log_a c = \log_a \frac{b}{c}$ 10. $\log_a b \cdot \log_b a = 1$

5. $\log_a a = 1$ 11. $\log_{\sqrt[k]{a}} b = \log_a b$

6. $\log_{\frac{1}{a}} a = \log_a \frac{1}{a} = -1$ 12. $\log_{\frac{1}{a}} b = -\log_a b$

XII. НЕРІВНОСТІ

$$1. \quad a^x > a^c \Leftrightarrow \begin{cases} x > c, \text{ якщо } a > 1, \\ x < c, \text{ якщо } 0 < a < 1 \end{cases}$$

$$2. \quad \log_a x > \log_a c \Leftrightarrow \begin{cases} x > c, \text{ якщо } a > 1, \\ 0 < x < c, \text{ якщо } 0 < a < 1 \end{cases}$$

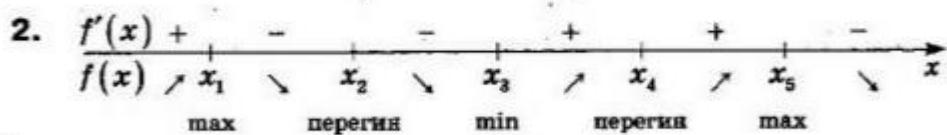
$$3. \quad \sqrt{f(x)} < g(x) \Leftrightarrow \begin{cases} g(x) > 0, \\ f(x) \geq 0, \\ f(x) < g^2(x) \end{cases}$$

$$4. \quad \sqrt{f(x)} > g(x) \Leftrightarrow \begin{cases} g(x) < 0, \\ f(x) \geq 0, \\ g(x) \geq 0, \\ f(x) > g^2(x) \end{cases}$$

XIII. ДОСЛІДЖЕННЯ ФУНКЦІЙ

Для неперервної й диференційованої на ОДЗ функції $y = f(x)$ справджаються такі твердження.

1. Корені рівняння $f'(x) = 0$ $x_1, x_2, \dots, x_i$ є критичними точками функції $f(x)$

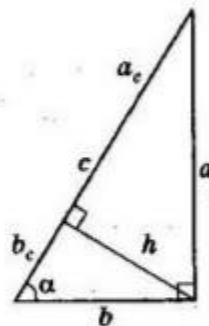

3. Якщо $f''(a) > 0$, то $f(x)$ у точці $x = a$ має мінімум, а якщо $f''(b) < 0$, то $f(x)$ в точці $x = b$ має максимум

XIV. ТРИКУТНИКИ

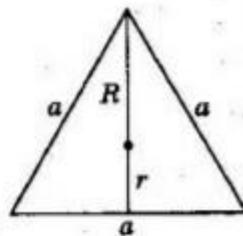
A. Прямокутний трикутник

1. $a^2 + b^2 = c^2$
2. $a^2 = c \cdot a_c$
3. $b^2 = c \cdot b_c$
4. $h^2 = a_c \cdot b_c$
5. $\sin \alpha = \frac{a}{c}$
6. $\cos \alpha = \frac{b}{c}$
7. $\operatorname{tg} \alpha = \frac{a}{b}$
8. $\operatorname{ctg} \alpha = \frac{b}{a}$
9. $R = \frac{c}{2}$
10. $r = \frac{a+b-c}{2}$
11. $S = \frac{ab}{2}$
12. $S = \frac{ch}{2}$
13. $h = \frac{ab}{c}$

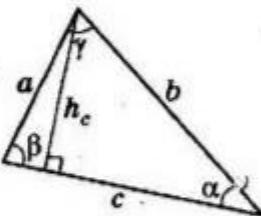
B. Рівносторонній трикутник

1. $h = R + r$
2. $R = 2r$
3. $a = R\sqrt{3}$
4. $a = 2r\sqrt{3}$
5. $h = \frac{a\sqrt{3}}{2}$
6. $S = \frac{a^2\sqrt{3}}{4}$

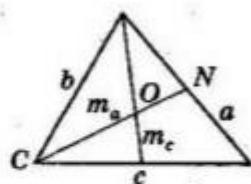
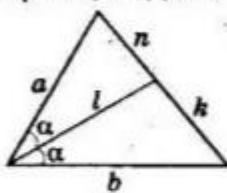
C. Різнобічний трикутник

1. $S = \frac{ab \sin \gamma}{2}; S = \frac{bc \sin \alpha}{2}; S = \frac{ac \sin \beta}{2}$
2. $S = \frac{c \cdot h_c}{2}$
3. $S = \sqrt{(p-a)(p-b)(p-c)p}$, де $p = \frac{a+b+c}{2}$
4. $S = \frac{abc}{4R}, R = \frac{abc}{4S}$
5. $S = \frac{(a+b+c) \cdot r}{2}; r = \frac{S}{p}$

XV. ТРИКУТНИКИ. КОЛО

A. Бісектриса, медіана

$$1. \frac{a}{b} = \frac{n}{k}$$

$$4. \frac{CO}{ON} = \frac{2}{1}$$

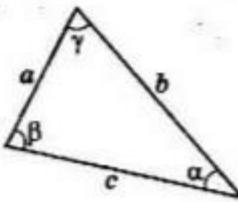
$$2. l^2 = ab - nk$$

$$3. l = \frac{2ab \cos \alpha}{a+b}$$

$$5. m_a = \frac{1}{2} \sqrt{2b^2 + 2c^2 - a^2}$$

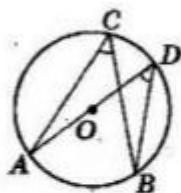
B. Теореми синусів і косинусів

$$1. \text{Теорема синусів: } \frac{a}{\sin \alpha} = \frac{b}{\sin \beta} = \frac{c}{\sin \gamma} = 2R, \\ a = 2R \sin \alpha$$

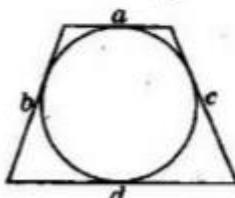

$$2. \text{Теорема косинусів: } c^2 = a^2 + b^2 - 2ab \cos \gamma, \\ \cos \gamma = \frac{a^2 + b^2 - c^2}{2ab}$$

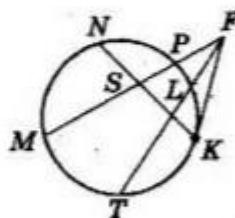
C. Коло

$$1. \angle C = \angle D = \frac{\angle AOB}{2} = \frac{\cup AB}{2}$$

$$2. a + d = b + c$$

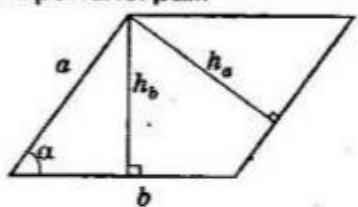
$$3. NS \cdot SK = PS \cdot MS$$

$$4. FK^2 = FP \cdot FM$$

$$5. FP \cdot FM = FL \cdot FT, \\ FK — \text{дотична}$$

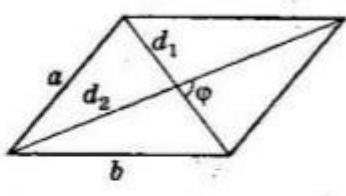
XVI. ЧОТИРИКУТНИКИ

A. Паралелограм

$$1. \quad S = bh_b; \quad S = ah_a$$

$$2. \quad S = ab \sin \alpha$$

$$3. \quad S = \frac{d_1 d_2 \sin \phi}{2}$$

$$4. \quad 2a^2 + 2b^2 = d_1^2 + d_2^2$$

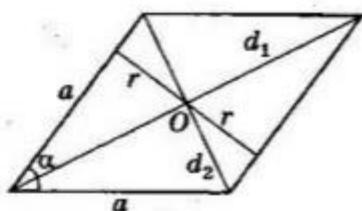
B. Ромб

$$1. \quad S = ah; \quad S = 2ar \quad 4. \quad d_1^2 + d_2^2 = 4a^2$$

$$2. \quad S = a^2 \sin \alpha$$

$$5. \quad r = \frac{d_1}{2} \cdot \sin \frac{\alpha}{2};$$

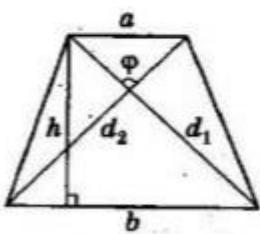
$$3. \quad S = \frac{d_1 d_2}{2}$$

B. Трапеція

$$1. \quad S = \frac{a+b}{2} \cdot h$$

$$2. \quad S = \frac{d_1 d_2 \sin \phi}{2}$$

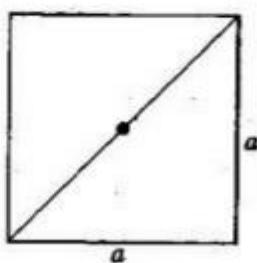

Г. Квадрат

$$1. \quad d = a\sqrt{2}$$

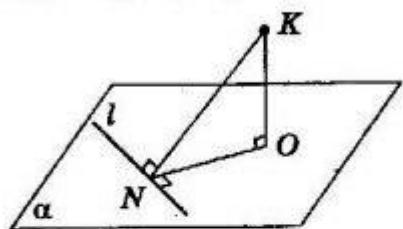
$$2. \quad R = \frac{a\sqrt{2}}{2}; \quad r = \frac{a}{2}$$

$$3. \quad S = a^2 = \frac{d^2}{2}$$

XVII. СТЕРЕОМЕТРІЯ

1. Теорема про три перпендикуляри

a) $KO \perp \alpha$; $NO \perp l$,

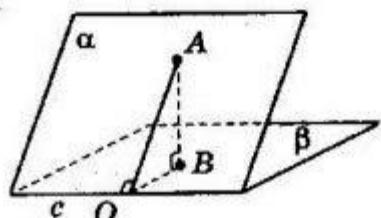
тоді $KN \perp l$

або

b) $KO \perp \alpha$; $KN \perp l$,

тоді $NO \perp l$

2. Кут між площинами

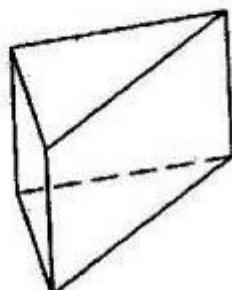

- a) $AO \perp c$, $BO \perp c$, тоді кут AOB — лінійний кут двогранного кута; кут між площинами α і β дорівнює куту AOB ;
- b) $AB \perp \beta$, AB — відстань від точки A до площини β

3. Призма

$$V = S_{\text{осн}} \cdot H$$

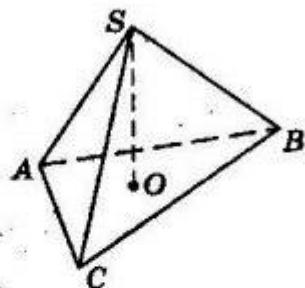
$$S = S_{\text{бічн}} + 2S_{\text{осн}}$$

4.. Піраміда

$$V = \frac{1}{3} S_{\text{осн}} \cdot H$$

$$S = S_{\text{бічн}} + S_{\text{осн}}$$

Зрізана піраміда

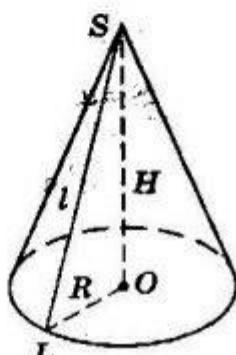
$$V = \frac{H}{3} (S_2 + \sqrt{S_2 S_1} + S_1)$$

5. Конус

$$S_{\text{бічн}} = \pi R l$$

$$S = \pi R l + \pi R^2$$

$$V = \frac{1}{3} \pi R^2 H$$

Зрізаний конус

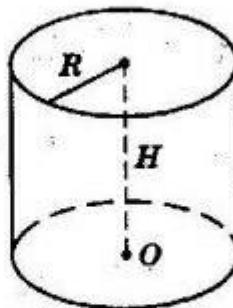
$$V = \frac{\pi H}{3} (R^2 + Rr + r^2)$$

6. Циліндр

$$S_{\text{бічн}} = 2\pi R H$$

$$S = 2\pi R H + 2\pi R^2$$

$$V = \pi R^2 H$$

7. Куля

$$S = 4\pi R^2$$

$$V = \frac{4}{3} \pi R^3$$

